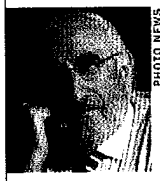

Nachtrechtbanken invoeren?

JA

Advocaat Léon Martens onderzocht ter plekke de procedurele werking van het 'nightcourt' in New York.

'De criminaliteit indijken kan niet met blauw op straat alleen.'

Als antwoord op de overlast in Brussel wil Vlaams Parlements-lid Sven Gatz (Open VLD) nachtrechtbanken invoeren naar Amerikaans model. Hoe functioneren die precies?

In de strafrechtbank in Manhattan werken rechters dag en nacht, in ploegen, net als het andere rechtbankpersoneel. Maximaal 24 uur nadat verdachten van kleine misdrijven – winkeldiefstallen, bijvoorbeeld, geen moorden – zijn opgepakt, worden ze er voorgelcid. Wie zelf geen advocaat heeft, wordt à la minute bijgestaan door een pro Deo. In de praktijk zijn er twee scenario's: de beklagde pleit schuldig, of niet. Als hij schuldig pleit, onderhandelen het Openbaar Ministerie en de advocaat over een voorstel van straf. Vervolgens gaan ze, zonder pleidooien te voeren, samen naar de rechter, die dan al dan niet akkoord gaat met het voorstel. Pleit de verdachte onschuldig, dan bepaalt de voorzitter meteen het moment waarop de verdachte voor de jury moet verschijnen.

België is de VS niet. Is dit systeem ook bij ons makkelijk in te voeren?

Zonder twijfel. Met eventuele aanpassing van de artikelen 147 en 152 § 2 S.V. kan men de raadkamer, die deel uitmaakt van de rechtbank van eerste aanleg, bij verwijzing de bevoegdheid verlenen om dag en uur te bepalen waarop de zaak ten gronde zal worden behandeld. Vanzelfsprekend mits de na te leven termijnen worden gerespecteerd.

De criminaliteit indijken kan niet met blauw op straat alleen. Als we ze willen beteugelen, moeten we de procesvoering dringend versnellen: snelle straffen schrikken criminelen af.

Maar een nachtrechtbank heeft personeel nodig. Is dat er wel voldoende?

Dat betwijfel ik. Zeker in Brussel niet, in andere rechtsgebieden misschien wel. Dat de rechtbanken onderbezet zijn, is een drama. Net als het probleem met de strafuitvoering. Als we snelrecht willen toepassen, moet er personeel zijn, en plaats in de gevangenis.

'Om de criminaliteit te beteugelen moeten we de procesvoering dringend versnellen.'

NEE

Ook meester Tom Bauwens bezocht de praktijk in de VS. 'Mooi ogende ideeën zijn praktisch niet altijd haalbaar', zegt

hij namens de Nederlandse Orde van Advocaten bij de Balie in Brussel.

Waarom voelt de Orde niets voor nachtrechtbanken?

Omdat de huidige werkwijze voldoende garanties biedt. In dossiers waarbij weinig bijkomend onderzoek nodig is, zoals de overvallen op de hogeschoolstudenten in Kuregem, kunnen verdachten zeer snel – ook in Brussel – voor de rechtbank komen.

Wat is zeer snel?

Binnen twee à drie weken. Hoe dan ook, in volle commotie om nachtrechtbanken roepen is niet gezond. De geschiedenis leert dat mooi ogende ideeën praktisch niet altijd haalbaar zijn. Het snelrecht, bijvoorbeeld, dat is ingevoerd naar aanleiding van het EK Voetbal, werkt niet in de praktijk. Advocaten moeten de rechten van hun cliënten kunnen verdedigen. En die komen in het gedrang als men rechtsprekt aan de lopende band, zoals in New York. Het Amerikaanse rechtssysteem is totaal anders dan het onze. En het stelselmatig partieel overnemen van ideeën uit het buitenland is geen oplossing voor de Brusselse problematiek.

Wat moet er dan gebeuren?

Meer middelen vrijmaken, want daar knelt het schoentje. Veel rechters hebben zelfs geen persoonlijke computer of bureau in het gerechtshof. Het lukt vandaag al vaak niet om gedingdeerden tijdig naar de zittingszaal te brengen, maar ook nachtrechtbanken vereisen personeel: veiligheidsmensen, rechters, griffiers, advocaten, tolken.

Justitie kiest er altijd voor om het systeem te veranderen, met reparatiewetgeving of nieuwe ideeën. Terwijl men beter gewoonweg meer middelen vrijmaakt voor hetzelfde systeem. Overigens zou ik wel eens cijfers willen zien van het aantal meer- en minderjarigen dat voor de problemen in Brussel zorgt. Jongeren vallen immers niet onder het straf- maar onder het jeugdrecht. Voor bepaalde misdrijven zouden we hen vanaf 15 of 16 jaar beter berechten als volwassenen. We moeten af van de *handjevasthoudenjustitie*. Strenger optreden, maar niet ondoordacht. ☒

'In volle commotie om nachtrechtbanken roepen is niet gezond.'

Stem zelf www.knack.be. Moet de koning naar Congo gaan? Ja: 31 % Nee: 69%.

OPGETEKEND DOOR JAN JACERS